

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

KREDİ YOĞUNLAŞMA SINIRINA İLİŞKİN YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, konsolide ve konsolide olmayan bazda kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43, 47, 48, 49 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Alım satım hesapları: 23/10/2015 tarihli ve 29511 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan alım satım hesaplarını,

b) Ana ortaklık: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan ana ortaklığı,

c) Ana sermaye: 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik’te belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan ana sermayeyi,

ç) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

d) Bankacılık hesapları: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan bankacılık hesaplarını,

e) Birincil alacak: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan birincil alacakları,

f) Dilim: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan dilimi,

g) Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,

ğ) Fonlanmamış kredi koruması: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan fonlanmamış kredi korumasını,

h) Fonlanmış kredi koruması: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan fonlanmış kredi korumasını,

ı) İçerik Yöntemi: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in Ek-1’inin Birinci Bölümünün 67 nci fıkrasında belirtilen içerik yöntemini,

i) İçsel derecelendirmeye dayalı (İDD) yaklaşımlar: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımları,

j) İkame varlıklar: 21/1/2014 tarih ve 28889 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Teminatlı Menkul Kıymetler Tebliği’nin 3 üncü maddesinde tanımlanan ikame varlıkları,

k) İkincil alacak: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan ikincil alacakları,

l) Kamu kuruluşu: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan kamu kuruluşunu,

- m) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- n) Kısa alım opsiyonu pozisyonu: 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ’in 3 üncü maddesinde tanımlanan kısa alım opsiyonu pozisyonunu,
- o) Kısa satım opsiyonu pozisyonu: Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ’in 3 üncü maddesinde tanımlanan kısa satım opsiyonu pozisyonunu,
- ö) Kolektif yatırım kuruluşu (KYK): Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan kolektif yatırım kuruluşunu,
- p) Konsolide ana sermaye: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan konsolide ana sermayeyi,
- r) Konsolide özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan konsolide özkaynağı,
- s) Kontrol: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kontrolü,
- ş) Kredi: Kanunun 48 inci maddesi uyarınca kredi sayılan işlemleri,
- t) Kredi kalitesi kademesi: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in Ek-1’inde belirtilen kredi kalitesi kademesini,
- u) Kredi riski azaltımı: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi riski azaltımını,
- ü) Kullanım fiyatı: Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ’in 3 üncü maddesinde tanımlanan kullanım fiyatını,
- v) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- y) Küresel sistemik önemli banka: Finansal İstikrar Kurulu tarafından yıllık bazda küresel sistemik önemli banka olarak ilan edilen bankaları,
- z) Menkul kıymet finansman işlemleri: Repo işlemleri, ters repo işlemleri, menkul kıymet ödünç işlemleri ve kredili menkul kıymet işlemlerini,
- aa) Merkezi karşı taraf: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan merkezi karşı tarafı,
- bb) Opsiyon primi/opsiyon fiyatı: Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ’in 3 üncü maddesinde tanımlanan opsiyon primini/opsiyon fiyatını,
- cc) Özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan özkaynağı,
- çç) Referans varlık: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 3 üncü maddesinde tanımlanan referans varlığı,
- dd) Risk grubu: Kanunun 49 uncu maddesinde tanımlanan risk grubunu,
- ee) Standart Yaklaşım: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’in 5 inci maddesinde belirtilen yaklaşımı,
- ff) Sistemik önemli banka: 23/2/2016 tarihli ve 29633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sistemik Önemli Bankalar Hakkında Yönetmelik’in 5 inci maddesi çerçevesinde sistemik önemli banka olarak kabul edilen bankaları,
- gg) TFRS 9: Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını,
- ğğ) Türkiye Muhasebe Standartları (TMS): 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından onaylanarak Türkiye Muhasebe Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı adıyla yayımlanan muhasebe standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri,

hh) Türev işlemler: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen araçlar ile kredi riskinin transferini sağlayan türev araçları,

ıı) Uzun alım opsiyonu pozisyonu: Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ'in 3 üncü maddesinde tanımlanan uzun alım opsiyonu pozisyonunu,

ii) Uzun satım opsiyonu pozisyonu: Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ'in 3 üncü maddesinde tanımlanan uzun satım opsiyonu pozisyonunu,

jj) Üst yönetim: 11/7/2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in 3 üncü maddesinde tanımlanan üst yönetimi,

İKİNCİ BÖLÜM

Risk Grubunun Belirlenmesine İlişkin Esaslar

Risk grubunun belirlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 4 – (1) Bir gerçek veya tüzel kişiden kaynaklı risk tutarının, bankanın ana sermayesinin yüzde beşini aşması durumunda, bu kişi ile ekonomik bağımlılıktan dolayı risk grubu oluşturabilecek tarafların ikinci fıkra uyarınca analiz edilerek belirlenmesi gerekir.

(2) Aynı risk grubunda yer alacak kişilerin belirlenmesinde, birinin ödeme gücüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme gücüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta ekonomik bağımlılığın olduğunun tespitinin bankalarca yapılması gerekmektedir. Bu tespit yapılmasında asgari olarak aşağıdaki kriterler dikkate alınır.

a) Yıllık brüt gelirlerinin veya yıllık brüt giderlerinin yüzde elli ya da daha fazlasının aynı tarafla yapılan işlemlerden kaynaklanması,

b) Bir tarafın yükümlülüklerinin tamamen ya da kısmen garanti edilmesi, kefil olunması ya da bir şekilde bu yükümlülüklerden sorumlu olunması ve yükümlülük gerçekleştiğinde riskin garantörü, kefil veya herhangi bir şekilde yükümlülükten sorumlu olanı temerrüde düşürecek ölçüde büyük olması,

c) Üretilen mal veya hizmetin önemli bir tutarının aynı tarafa satılması ve söz konusu tarafın kolaylıkla başka bir müşteri ile ikame edilemeyecek olması,

ç) Müşterilerin bankaya olan borçlarını ödemek üzere kullanacakları gelir ve fon kaynaklarının aynı olması ve borcun geri ödenmesini sağlayacak başka gelir ve fon kaynaklarının olmaması,

d) Bir tarafın yaşadığı finansal gücünün diğerinin yükümlülüklerini zamanında ve tam olarak yerine getirmesini engelleyebilecek boyutta olması,

e) Taraflardan birinin temerrüde düşmesi ya da iflasının, diğer tarafların temerrüde düşmesi ya da iflasıyla bağlantılı olması,

f) İki ya da daha fazla tarafın fonlarının büyük kısmının aynı kaynaktan sağlanması ve söz konusu fon sağlayıcısının temerrüde düşmesi durumunda alternatif fon sağlayıcısının bulunamaması.

(3) 23/10/2015 tarih ve 29511 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in uygulaması kapsamındaki Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetimi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek-1'inin Birinci Bölümünün onüçüncü fıkrası uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetiminden alacaklar ile aynı uygulamaya tâbi kamu kuruluşlarının kontrolünde olan ya da bunlara ekonomik bağımlılıkları olan tüzel kişiler, bu kuruluşların kontrolünde olmaları ya da bu kuruluşlara ekonomik bağımlılıkları olması dışında herhangi bir sebeple bu kuruluşların kontrolünde olan ya da bunlara ekonomik bağımlılıkları olan diğer tüzel kişiler ile

bir risk grubu oluşturmuyorsa, bu tüzel kişiler kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında aynı risk grubunda dikkate alınmaları gerekmez.

(4) Kanun ve bu Yönetmelik uyarınca aynı risk grubunda yer alması gereken kişiler, istisnai olmak üzere,

i) Aralarında kontrol ilişkisi bulunsa dahi özel durumların veya koruyucu kurumsal yönetim uygulamalarının mevcudiyetinin veya

ii) Aralarında ekonomik bağımlılık bulunan taraflardan birinin yeni fon kaynakları ya da iş ortakları bulması suretiyle, diğer tarafın temerrüdünün veya yaşadığı finansal zorluklar sebebiyle maruz kalacağı sorunları çözebileceğinin

bankaca gösterilmesi hallerinde aynı risk grubunda değerlendirilmeyebilir. Bu tespiti ilişkin bilgi ve belgelerin Kurumca yapılacak denetimlerde hazır bulundurulması şarttır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kredi Yoğunlaşma Sınırları, Kredi Yoğunlaşma Sınırı Hesaplamalarında Risk Tutarı, Kredi Yoğunlaşma Sınırlarına Tabi Olmayan İşlemler

Kredi Yoğunlaşma Sınırları

MADDE 5 - (1) Bir gerçek ya da tüzel kişiye veya bir risk grubuna kullanılabilecek kredilerin risk tutarları toplamı ana sermayenin yüzde yirmibeşini aşamaz.

(2) Sistemik önemli bankanın, başka bir sistemik önemli bankaya ya da küresel sistemik önemli bankaya olan kredilerinin risk tutarları toplamı ana sermayenin yüzde onbeşini aşamaz. Bir bankanın sistemik önemli banka statüsünde değerlendirilmeye başlanmasından itibaren 12 ay içerisinde bu fıkra hükümlerinin sağlanması şarttır.

(3) Kredi yoğunlaşma sınırları konsolide ve konsolide olmayan esasa göre hesaplanır ve uygulanır.

(4) Banka risk grubuna kullanılacak krediler birinci fıkra hükümlerinden muaftır.

Bankacılık ve alım satım hesaplarında risk tutarının hesaplanması

MADDE 6 - (1) Bankacılık ya da alım satım hesaplarında izlenip izlenmediğine bakılmaksızın bilanço içi ve bilanço dışında izlenen tüm krediler aşağıdaki fıkralarda belirlenen tutarlar üzerinden kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarına katılır.

(2) Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankacılık hesaplarında izlenen bilanço içi krediler TMS uyarınca değerlendirilmiş tutarlarından TFRS 9 uygulayan bankalar açısından özel karşılıklar ve genel karşılıklar düşüldükten sonraki, uygulamayan bankalar açısından ise sadece özel karşılıklar düşüldükten sonraki tutarları üzerinden dikkate alınır. Bankalar, karşılıklar düşülmeden önceki tutarları da dikkate alabilirler.

(3) Menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemleri, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik uyarınca bankanın karşı taraf kredi riski hesapladığı yöntemle bulunan risk tutarı üzerinden dikkate alınır.

(4) Bankacılık ve alım satım hesaplarında izlenen tezgahüstü türev işlemler, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek-2'sinde belirtilen Karşı Taraf Kredi Riski Ölçümüne İlişkin Standart Yaklaşım Yöntemi uyarınca hesaplanan risk tutarı üzerinden dikkate alınır.

(5) Bankacılık hesaplarında izlenen gayrinakdi krediler ve taahhütlerin risk tutarı, TMS uyarınca değerlendirilmiş tutarlarından TFRS 9 uygulayan bankalar açısından özel karşılıklar ve genel karşılıklar düşüldükten sonraki, uygulamayan bankalar açısından ise sadece özel karşılıklar düşüldükten sonraki tutarlarına asgari yüzde on olmak üzere Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin beşinci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen oranların uygulanması suretiyle hesaplanır. Bankalar, karşılıklar düşülmeden önceki tutarlar üzerinden de hesaplama yapabilirler.

(6) Alım satım hesaplarında izlenen borçlanma araçları ve hisse senedi yatırımları bilançoda izlendikleri tutarlar üzerinden dikkate alınır.

(7) Alım satım hesaplarında izlenen türev işlemler, opsiyonlar hariç olmak üzere, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan uzun pozisyonları üzerinden dikkate alınır.

(8) Alım satım hesaplarında izlenen kredi türevlerinde bankanın koruma satıcısı olduğu durumda işleme konu varlığın borçlusunun risk tutarı, temerrüdün ödemeyi tetiklediği zaman ödenecek olan tutardan kredi türevinin mutlak değerinin çıkarılması sonucu bulunur. Krediye bağlı tahvillerde, bankanın koruma satıcısı olduğu durumda, risk tutarı hem krediye bağlı tahvili ihraç eden kişinin hem de işleme konu varlığın borçlusunun kredi sınırları hesaplamalarında dikkate alınır. Kredi türevleriyle koruma altına alınan alım satım hesaplarında izlenen pozisyonlara ilişkin 6 ncı maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarındaki hükümler uygulanır.

(9) Uzun alım opsiyonu pozisyonunda piyasa değeri, kısa satım opsiyonu pozisyonunda ise kullanım fiyatından opsiyonun piyasa fiyatının çıkarılması suretiyle bulunan tutar risk tutarı olarak dikkate alınır. Kısa alım opsiyonu için opsiyonun piyasa değerinden, uzun satım opsiyonu için ise kullanım fiyatından, opsiyonun piyasa değerinin çıkarılması suretiyle bulunan kâr karşı tarafa ait diğer risk tutarları toplamından indirilir. Bu hesaplama sonucunda bulunan toplam risk tutarının negatif olması durumunda ise risk tutarı sıfır olarak kabul edilir.

Alım satım hesaplarında yer alan uzun ve kısa pozisyonların netleştirilmesi

MADDE 7 - (1) Alım satım hesaplarında izlenen ve ihraççısı, kupon ödemeleri, para birimi ve vadeleri aynı olan menkul kıymetlere ilişkin uzun ve kısa pozisyonlar netleştirilebilir.

(2) İhraççısı aynı olan farklı menkul kıymetler; kısa pozisyonun, uzun pozisyon ile aynı veya daha düşük öncelik sırasına sahip olması halinde netleştirilebilir. Pozisyonların öncelik sırasının belirlenmesinde, menkul kıymetlerin hisse senedi, birincil alacak, ikincil alacak gibi öncelik sırasına göre sınıflandırılmaları gerekir. Menkul kıymetlerin öncelik sırasına göre sınıflandırılmasının bankaya aşırı yük getirdiği durumda, ihraççısı aynı olan farklı menkul kıymetlerin kısa ve uzun pozisyonları netleştirilmeyebilir.

(3) Kısa ve uzun pozisyonların netleştirilmesi sonucu net kısa pozisyon olması durumunda, bu kısa pozisyon kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarına katılmaz.

(4) Alınan kredi türevleri ancak koruma sağlanan pozisyonun referans varlık ile aynı veya daha düşük öncelik sırasına sahip olması halinde dikkate alınabilir. Kredi türevleriyle koruma sağlanan pozisyonlar her iki tarafın da kredi sınırı hesaplamalarına dahil edilir.

(5) Alım satım hesaplarında izlenen pozisyonlar için kredi temerrüt swabı ile koruma sağlanması durumunda, koruma sağlayıcısı ya da işleme konu varlığın borçlusunun finansal kuruluş olmadığı durumda, koruma satıcısının kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek-2'sinde belirtilen Karşı Taraf Kredi Riski Ölçümüne İlişkin Standart Yaklaşım Yöntemi uyarınca hesaplanan karşı taraf kredi risk tutarı dikkate alınır.

(6) Alım satım hesapları ile bankacılık hesaplarındaki uzun ve kısa pozisyonlar netleştirilemez.

Teminatlı menkul kıymetlerin risk tutarının hesaplanması

MADDE 8 - (1) Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatı uyarınca ihraç edilen teminatlı menkul kıymetler ile yabancı ülke mevzuatları uyarınca teminatlı menkul kıymetler muadili olarak ihraç edilen menkul kıymetler, bu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde kredi yoğunlaşma sınırlarında dikkate alınır.

(2) Aşağıdaki koşulları sağlayan birinci fıkra kapsamındaki menkul kıymetler kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında nominal değerlerinin yüzde yirmisi üzerinden, bunlar dışındakiler nominal değerlerinin yüzde yüzü üzerinden dikkate alınır.

a) Varlık havuzunun sadece,

i) Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in uygulaması kapsamındaki merkezi yönetim, merkez bankası, kamu kuruluşu ya da çok taraflı kalkınma bankalarından olan ya da bunlarca garanti edilen alacaklardan oluşması,

ii) Kredi riskine esas tutarın Standart Yaklaşım uyarınca hesaplanmasında yüzde otuzbeş ya da daha düşük risk ağırlığına tekabül eden ve borcun gayrimenkulün değerine oranı yüzde seksen ya da daha düşük olan ikamet amaçlı gayrimenkul ipoteği ile teminatlandırılan alacaklardan olması,

iii) Kredi riskine esas tutarın Standart Yaklaşım uyarınca hesaplanmasında yüzde yüz ya da daha düşük risk ağırlığına tekabül eden ve borcun gayrimenkulün değerine oranı yüzde altmış ya da daha düşük olan ticari amaçlı gayrimenkul ipoteği ile teminatlandırılan alacaklardan olması,

b) Varlık havuzunun nominal değerinin, birinci fıkra kapsamındaki menkul kıymetlerin değerinden en az yüzde on daha fazla olması, bu menkul kıymetlere ilişkin mevzuatta yüzde on sınırının bulunmaması halinde menkul kıymeti ihraç eden kuruluşun söz konusu yüzde on sınırını sağladığını düzenli olarak kamuya açıklaması.

(3) İkinci fıkranın (b) bendinde belirtilen sınırın sağlanmasında, aynı fıkranın (a) bendinde belirtilen varlıklara ilave olarak ikame varlıklar ile risklerin korunmasını teminen sağlanan türev işlemler de varlık havuzuna eklenebilir.

(4) İkinci fıkranın (a) bendinde belirtilen borcun gayrimenkulün değerine oranının hesaplanmasında 6/9/2014 tarihli ve 29111 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ'in 21 ve 62 inci maddelerinde belirtilen gayrimenkullerin değerlemesine ve içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımlar için belirlenen değerlemelerin gözden geçirilmesine ilişkin esaslar dikkate alınır.

(5) İkinci fıkrada aranan şartların birinci fıkra kapsamındaki menkul kıymetlerin ilk ihracı sırasında ve kalan vadesi boyunca sağlanması gerekir.

KYK'ya, menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ve diğer yapılandırılmış finansal araçlara yapılan yatırımların risk tutarının hesaplanması

MADDE 9 – (1) Kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında, bankacılık veya alım satım hesaplarında izlenen KYK'ya, menkul kıymetleştirme pozisyonlarına veya diğer yapılandırılmış finansal araçlara yapılan yatırımların tarafları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) KYK, menkul kıymetleştirme pozisyonu veya diğer yapılandırılmış finansal araçlara yapılan yatırımlar dolayısıyla söz konusu yapılar altındaki her bir dayanak varlığın risk tutarının bankanın ana sermayesinin onbinde yirmibeşinden az olması durumunda, dayanak varlıkların taraflarının İçerik Yöntemi ile belirlenmesi gerekmez. Bu yatırımlar kredi sınırı hesaplamalarında bu yapıya kullanılan kredi olarak dikkate alınabilir.

b) Yatırım yapılan yapıların dayanak varlıklarının risk tutarının bankanın ana sermayesinin onbinde yirmibeşi veya daha üzerinde olması durumunda İçerik Yöntemi ile dayanak varlıkların tarafları tespit edilir. Bu risk tutarları, kredi sınırlamaları hesaplamasında ilgili tarafların varsa bankadan kullandıkları diğer krediler ile birlikte dikkate alınır. Dayanak varlıklar arasında risk tutarı bankanın ana sermayesinin onbinde yirmibeşinden az olanlar kredi sınırı hesaplamalarında bu yapıya kullanılan kredi olarak dikkate alınabilir.

c) (b) fıkrası uyarınca yatırım yapılan yapının dayanak varlıklarının taraflarının tespit edilememesi halinde;

i) Dayanak varlığın risk tutarının bankanın ana sermayesinin onbinde yirmibeşini aşmaması durumunda, bu varlıklar yapıya kullanılan kredi olarak,

ii) Dayanak varlığın risk tutarının bankanın ana sermayesinin onbinde yirmibeşini aşması durumunda ise bu varlıklar karşı tarafı belirlenemeyen işlemler olarak değerlendirilir ve karşı tarafı tespit edilemeyen tüm işlemler tek bir risk grubu olarak dikkate alınır.

(2) Kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında, KYK'ya, menkul kıymetleştirme pozisyonlarına veya diğer yapılandırılmış finansal araçlara yapılan yatırımların risk tutarları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) İçerik Yöntemi ile yatırım yapılan yapıların dayanak varlıklarının taraflarının tespit edilmesinin gerekmediği durumda, risk tutarı olarak yatırımın nominal değeri dikkate alınır.

b) İçerik Yöntemi ile yatırım yapılan yapıların dayanak varlıklarının taraflarının tespit edilmesinin gerektiği durumda;

i) KYK gibi yatırımcıların aynı risk seviyesine sahip olduğu yapılarda dayanak varlığına ilişkin risk tutarı söz konusu yapıda bankanın sahip olduğu pay ile dayanak varlığın nominal tutarının çarpılması,

ii) Menkul kıymetleştirme gibi yatırımcıların farklı risk seviyelerine sahip olduğu yapılarda dayanak varlığına ilişkin risk tutarı, her bir dilim için ayrı ayrı hesaplanmak üzere, bankanın yatırım yaptığı dilimin toplam değeri ile yapı içerisindeki dayanak varlığın toplam nominal değerinden düşük olanına, bankanın o dilimdeki yatırım oranının uygulanması suretiyle bulunur.

(3) KYK'ya, menkul kıymetleştirme pozisyonlarına veya diğer yapılandırılmış finansal araçlara yapılan yatırımlarda, bu yapılar veya dayanak varlık dışında risk oluşturan, fon yöneticisi, kurucu, likidite sağlayıcısı, kredi koruma sağlayıcısı gibi diğer risk faktörlerinin de ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme, bankaca olay bazında yapıya özellikli durumlar ve risk faktörünün rolü çerçevesinde aşağıdaki kapsamda yapılır.

a) Yatırım yapılan farklı yapılardaki aynı risk faktörlerinin risk tutarlarının birlikte dikkate alınması,

b) Diğer risk faktörlerinin yapı dolayısıyla bankaya olan riskleri ile bankadan kullandıkları diğer kredilerin birlikte dikkate alınması.

(4) İkinci fıkranın (a) bendi, diğer risk faktörlerinin varlığına ilişkin olarak yapılacak değerlendirmeden bağımsız olarak uygulanır.

(5) Yatırım kararlarının, kredi sınırı hesaplarında aşımın gizlenmesi amacıyla dayanak varlığı aynı olan yapılara çok sayıda ancak önemsiz tutarda yatırım yapılması suretiyle İçerik Yönteminin uygulanmasından kaçınılmasına yönelik olarak oluşturulmaması gerekir. Aksi durumların gerekçelerinin belgelendirilmesi şarttır.

Merkezi karşı tarafların risk tutarlarının hesaplanması

MADDE 10 – (1) Kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında merkezi karşı tarafla yapılan işlemlerin risk tutarı aşağıdaki tabloda belirtilen takas işlemlerine ilişkin risk tutarı ile ikinci fıkra uyarınca hesaplanan diğer risk tutarları toplamından oluşur.

	Risk Tutarı
Ticari riskler	Diğer tüm riskler gibi
Serbest olmayan başlangıç teminatı (iflastan ifraz edilmiş olan)	0 (sıfır)
Serbest başlangıç teminatı (iflastan ifraz edilmiş olmayan)	Başlangıç teminatının nominal değeri
Fonlanmamış garanti fonu taahhüdü	Katkı payının nominal tutarı
Fonlanmış garanti fonu tutarı	0 (sıfır)
Hisse senedi	Hisse senedinin nominal tutarı

(2) Merkezi karşı tarafla yapılan diğer işlemlere ilişkin risk tutarının hesaplamasında, bu Yönetmelikte belirtilen diğer taraflarla yapılan işlemlerin risk tutarlarının hesaplanmasına ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Bankanın üye kuruluş veya müşteri olduğu durumda takas işlemlerinden kaynaklanan risklerin karşı tarafı Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek-4'ü uyarınca belirlenir.

Kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında kredi riski azaltım tekniklerinin kullanılmasına ilişkin esaslar

MADDE 11 - (1) Kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ uyarınca asgari şartları sağlayan finansal teminatlar, fonlanmamış kredi korumaları ve bilanço içi netleştirme risk tutarı azaltımı olarak dikkate alınır. Münhasıran kredi riskine esas tutarın içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımlar ile hesaplanmasında dikkate alınan teminatlar kredi sınırı hesaplamalarında risk tutarı azaltımında kullanılmaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kredi riski azaltım tekniklerinin Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik uyarınca yapılan sermaye yeterliliği hesaplamalarında kullanılması durumunda, kredi sınırı hesaplamalarında kullanılması zorunludur.

(3) Fonlanmış kredi korumalarının kullanılması durumunda;

i) Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ'de belirtilen Basit Finansal Teminat Yönteminin kullanıldığı durumda, kredi tutarının finansal teminatın piyasa değeri kadar olan kısmı,

ii) Karşı taraf kredi riski hesaplamasında dikkate alınan teminat tutarı,

iii) Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ'de belirtilen Kapsamlı Finansal Teminat Yönteminin kullanıldığı durumda, anılan Tebliğ'in 42 nci maddesinde belirtilen Standart Volatilité Ayarlaması Yaklaşımı kullanılarak hesaplanan teminatın aynı Tebliğ'in 40 ıncı maddesinde tanımlanan volatilité ayarlı değeri koruma sağlanan tarafın risk tutarından indirilir ve indirilen bu tutar koruma sağlayıcısının kredi sınırı hesaplamasına dahil edilir.

(4) Fonlanmamış kredi korumalarının kullanılması durumunda, koruma sağlanan tutar her iki tarafın kredi sınırı hesaplamasında da dikkate alınır.

(5) Bilanço içi netleştirmeye ilişkin Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ'de belirtilen şartların sağlanması halinde, söz konusu netleştirme sözleşmeleri kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ'de belirtildiği şekilde dikkate alınır.

(6) Kredi korumasının kalan vadesinin korunan alacağın kalan vadesinden az olması durumunda oluşan vade uyumsuzluğu halinde;

a) Korumanın başlangıç vadesinin bir yıldan kısa olması,

b) Korumanın kalan vadesinin üç aydan kısa olması

durumlarından herhangi birinin varlığı halinde ilgili kredi koruması dikkate alınmaz.

(7) Vade uyumsuzluğu bulunması durumunda kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamasına konu edilecek kredi korumasının tutarı Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ uyarınca hesaplanır.

Kredi yoğunlaşma sınırlamalarına tabi olmayan işlemler

MADDE 12 – (1) Aşağıdaki işlemler kredi yoğunlaşma sınırlamalarına tabi tutulmaz.

a) Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in uygulaması kapsamındaki Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetimi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek-1'inin onüçüncü fıkrası uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetiminden alacaklarla aynı uygulamaya tâbi tutulan kamu kuruluşlardan alacaklar ile bunlar tarafından sağlanan garantiler ya da ihraç edilen menkul kıymetler ile koruma altına alınan alacaklar,

b) Bankalararası para piyasasında gün içerisinde oluşan alacaklar,

c) Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek-4'ünün Birinci Kısmının dokuzuncu fıkrasında belirtilen nitelikli işlemleri gerçekleştiren merkezi karşı tarafların takas işlemlerinden kaynaklanan alacaklar,

ç) Ana sermayeden indirilen tutarlar.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen garanti ve menkul kıymetlerin Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen asgari şartları sağlaması gerekir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen alacakların fonlanmamış kredi korumaları ile koruma altına alınması durumunda, bahse konu işlemin kredi yoğunlaşma sınırından muaf olmasından bağımsız olarak, 11 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca koruma sağlanan ve koruma sağlayan tarafın kredi sınırı hesaplamalarında da dikkate alınır.

DÖRDÜCÜ BÖLÜM

Kredi Yoğunlaşma Sınırlarına İlişkin Raporlama ve Sınırlara Uyumsuzluk

Kredi yoğunlaşma sınırlarının izlenmesi ve raporlanması

MADDE 13 – (1) Bankalarca kredi yoğunlaşma sınırı hesaplamalarında, banka bakımından nihai riskin kimden doğduğu ve yükümlülüğünün kime ait olduğu dikkate alınarak krediyi fiilen kullanan kişiler ile kredi açılan kişilerin farklı olabileceği ya da birden fazla kişiye kredi açılmış sayılabileceği hususlarının göz önünde bulundurulması ve kredi yoğunlaşma sınırlarının her bir gerçek ya da tüzel kişi veya risk grubu bazında ayrı ayrı izlenmesi gerekir.

(2) Aşağıdaki krediler konsolide ve konsolide olmayan bazda olmak üzere ay sonları itibarıyla Kurulca belirlenecek sürelerde Kuruma raporlanır.

a) Bir gerçek ya da tüzel kişiye veya bir risk grubuna kullanılan kredilerden kredi riski azaltım tekniklerinin kullanılmasından önce hesaplanan toplam risk tutarı bankanın ana sermayesinin yüzde on ve üzerinde olanlar,

b) Bir gerçek ya da tüzel kişiye veya bir risk grubuna kullanılan kredilerden kredi riski azaltım tekniklerinin kullanılmasından sonra hesaplanan toplam risk tutarı bankanın ana sermayesinin yüzde on ve üzerinde olanlar,

c) Bankalar arası para piyasasında gün içerisinde oluşan riskler hariç olmak üzere kredi yoğunlaşma sınırlamalarına tabi olmayan işlemlerden toplam risk tutarı bankanın ana sermayesinin yüzde onunu aşanlar,

ç) Ana sermayenin yüzde onunu aşıp aşmadığına bakılmaksızın kredi yoğunlaşma sınırlamalarına tabi olan en büyük yirmi risk tutarı.

Sınırlara uyumsuzluk ve aşımaların giderilmesi

MADDE 14 – (1) Kredi yoğunlaşma sınırlarında aşım oluşması halinde, bankalar bunun nedenlerini, söz konusu durumun giderilmesine ilişkin alınması planlanan önlemler ile birlikte derhal Kuruma bildirmek zorundadır.

(2) Finansal piyasalar genelinde dalgalanma yaşanması halinde, Kurul bankalararası para piyasasına ilişkin işlemlerde kredi yoğunlaşma sınırlamalarında oluşabilecek aşımalar için ilave değerlendirmelerde bulunabilir.

(3) Ana sermaye ve konsolide ana sermayede olabilecek düşüşler nedeniyle kredi yoğunlaşma sınırlarının aşılması halinde, söz konusu aşımaların, ana sermaye veya konsolide ana sermayenin oluşan aşımları giderecek tutarda artırılması veya aşımaya neden olan işlemlerin azaltılması suretiyle, ana sermaye veya konsolide ana sermaye hesaplama dönemini izleyen altı aylık süre içinde giderilmesi zorunludur. Ana sermaye veya konsolide ana sermaye artışının sermaye artırımını yoluyla sağlanması halinde, artırılan bedelden ana sermaye veya konsolide ana sermayenin eksik kısmına eşit olan tutarın bu altı aylık sürede nakden tahsil edilmesi şarttır. Oluşan aşımın, ana sermaye ve konsolide ana sermaye artışı gerektirmesi halinde, artırım en yüksek artış tutarını gerektiren ana sermaye dikkate alınarak gerçekleştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kalkınma ve Yatırım Bankalarına İlişkin Uygulama

MADDE 15 – (1) Kalkınma ve yatırım bankaları bu Yönetmelik hükümlerine tabi değildir.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik 1/7/2019 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.